

Sygn. akt IV CNP 20/20

POSTANOWIENIE

Dnia 20 lipca 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Beata Janiszewska

w sprawie ze skargi pozwanej
o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku
Sądu Okręgowego w S.
z dnia 12 kwietnia 2019 r., sygn. akt IV Ca (...),
w sprawie z powództwa Spółdzielni Mieszkaniowej "K." w S.
przeciwko J. W.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 20 lipca 2021 r.,

- 1. odrzuca skargę,**
- 2. zasądza od J. W. na rzecz Spółdzielni Mieszkaniowej "K." w S. kwotę 240 (dwieście czterdzieści) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.**

UZASADNIENIE

Pozwana J. W. wniosła skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w S., którym oddalono apelację skarżącej od wyroku Sądu pierwszej instancji, wydanego w sprawie o zapłatę z powództwa Spółdzielni Mieszkaniowej „K.” w S. Pozwana wskazała, że przesłanka dopuszczalności skargi z art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c. „została spełniona, bowiem wzruszenie zaskarżonego orzeczenia w drodze innych środków prawnych nie było i

nie jest możliwe”. W skardze zawarto wyłącznie zarzut naruszenia art. 232 zd. 2 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga podlegała odrzuceniu.

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, którego celem jest uzyskanie prejudykatu umożliwiającego dochodzenie od Skarbu Państwa roszczeń odszkodowawczych za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem wykonywanie władzy publicznej. Dostęp do ww. skargi jest limitowany przez postawienie skarżącemu wymagania, aby uczynił wszystko, co było i jest możliwe, by nie dopuścić do powstania szkody. Innymi słowy obowiązkiem strony jest wykorzystanie wszystkich istniejących w systemie środków prawnych, gdyż dopiero ich bezskuteczność (lub niedopuszczalność ich wniesienia) może, w razie wystąpienia szkody, uzasadniać powstanie odpowiedzialności Skarbu Państwa.

Środek zaskarżenia, o którym mowa w art. 424¹ § 1 k.p.c., ma wysoce sformalizowany charakter. Obligatoryjne elementy skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia zostały wymienione w art. 424⁵ § 1 i 2 k.p.c. W pierwszym z przywołanych przepisów enumeratywnie wyliczono elementy konstrukcyjne omawianej skargi, których pominięcie skutkuje odrzuceniem tego środka zaskarżenia - bez wzywania do uzupełnienia stwierdzonych braków (art. 424⁸ § 1 k.p.c.). Wezwanie przez przewodniczącego o poprawienie lub uzupełnienie skargi następuje jedynie w razie stwierdzenia niezachowania warunków formalnych określonych art. 424⁵ § 2 k.p.c., o czym stanowi art. 424⁶ § 2 k.p.c.

W korelacji z naturą i funkcją skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia pozostaje wynikające z art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c. wymaganie konstrukcyjne, aby skarga zawierała wykazanie, że wzruszenie zaskarżonego wyroku w drodze innych środków prawnych nie było i nie jest możliwe, a ponadto, gdy skargę wniesiono, stosując art. 424¹ § 2 k.p.c., że występuje wyjątkowy wypadek uzasadniający wniesienie skargi.

W art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c. prawodawca nie poprzestał na kryterium wskazania niemożliwości wzruszenia kwestionowanego orzeczenia, lecz postawił dalej idące wymaganie „wykazania” takiej okoliczności, czyli przedstawienia wyводу, z którego ma wynikać wniosek o niemożliwości wzruszenia orzeczenia w drodze innych środków prawnych. Stosownie do okoliczności danej sprawy może zachodzić także potrzeba wsparcia takiego wyводу przedłożeniem odpowiednich materiałów. Skarżąca nie uczyniła zadość ww. wymaganiu konstrukcyjnemu. W złożonej skardze ograniczyła się bowiem do stwierdzenia, że „wzruszenie zaskarżonego orzeczenia w drodze innych środków prawnych nie było i nie jest możliwe”, powielając tym samym treść ostatnio przywołanego przepisu i, poza wzmianką o nieprzysługiwaniu skargi kasacyjnej, nie odnosząc się do innych, potencjalnie przysługujących jej środków zdolnych do wzruszenia zaskarżonego orzeczenia.

Cytowane wyżej oświadczenie nie może zostać uznane za „wykazanie” w rozumieniu art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c. Wykładnia tego przepisu prowadzi bowiem do wniosku, że rolą skarżącego jest przekonanie Sądu, iż skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia jest jedynym możliwym środkiem usunięcia stanu pokrzywdzenia wydanym w sprawie orzeczeniem (postanowienie Sądu Najwyższego z 7 października 2020 r., I CNP 25/19). Już ta okoliczność przesądza o konieczności odrzucenia skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia na podstawie art. 424⁸ § 1 k.p.c. w zw. z art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c.

Złożony przez J. W. środek zaskarżenia nie spełnia także kolejnego wymagania konstrukcyjnego, tym razem unormowanego w art. 424⁵ § 1 pkt 2 k.p.c. Wprawdzie skarga zawiera jeden zarzut - naruszenia art. 232 zd. 2 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. - jednak jego analiza prowadzi do wniosku, że nie dotyczy on postępowania przed Sądem, który wydał zaskarżony wyrok. Przytoczone przez skarżącą unormowania regulują bowiem wprost wyłącznie postępowanie przed sądem pierwszej instancji, wobec czego nie mogą stanowić samodzielnej podstawy zarzutu kierowanego pod adresem orzeczenia wydanego na skutek apelacji.

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 424⁸ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji postanowienia. O kosztach rozstrzygnięto na podstawie § 10 ust. 5 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 265).